

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobkyně: **L. P.**

zastoupené JUDr. Terezou Večeře Chadimovou, advokátkou
se sídlem Karlov 254, 595 01 Velká Bíteš

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5 Smíchov

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 7. 2023, č.j. X,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

I. Napadené rozhodnutí

1. Žalobkyně se včasnou žalobou domáhala soudního přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty námitky žalobkyně a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 22. 3. 2023, č.j. X. Tímto rozhodnutím byl

žalobkyni podle ust. § 56 odst. 1 písm. a) a ust. § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) odňat invalidní důchod ode dne 12. 4. 2023 s ohledem na posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Svitavy ze dne 7. 3. 2023. Podle posudku poklesla žalobkyni pracovní schopnost pouze o 25 %.

II. Obsah žaloby

2. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobkyně namítala, že invalidní důchod I. stupně jí neměl být odebrán, jelikož její zdravotní stav nebyl správně při kontrolním posouzení zhodnocen. Posudkový lékař její zdravotní stav zhodnotil, aniž by tento podrobněji zkoumal, žalobkyně nebyla při posouzení vyšetřena a prohlédnuta. Měl být posouzen její zdravotní stav v porovnání se stavem dřívějším. Od posledního rozhodování o invalidním důchodu v roce 2022 se její stav nezlepšil, spíše se zhoršil. Žalobkyně je i nadále omezena v běžných aktivitách, běžnou pracovní aktivitu nemůže vykonávat. Nadále u ní přetrvávají dlouhodobé potíže s X, což posudek OSSZ nezohlednil. Postup žalované při posuzování invalidního důchodu shrnula jako nezákonný, neboť rozhodnutí nebylo individualizováno, nebyly posouzeny všechny podstatné okolnosti a skutkový (zdravotní) stav tak nebyl dostatečně zjištěn.

III. Vyjádření žalované

3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě nejdříve popsala právní úpravu týkající se posuzování nároku na invalidní důchod a posléze osvětlila důvody, které vedly správní orgán I. stupně k jeho rozhodnutí, jakož i důvody, pro které žalovaná zamítla námítky žalobkyně podané proti uvedenému rozhodnutí. Žalobkyní napadené rozhodnutí bylo vydáno na podkladě lékařského posudku ze dne 16. 6. 2023, vypracovaného pro účely řízení o námitkách lékařem žalované, který došel k závěru, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, avšak nejde o invaliditu, neboť pracovní schopnost žalobkyně poklesla toliko o 25 %. Konkrétně při posouzení stavu žalobkyně byl pokles míry jeho pracovní schopnosti podřazen pod položku s rozmezím 10–15 %. Posudkový lékař poté vyhodnotil míru poklesu na horní hranici a vzhledem k dosaženému vzdělání žalobkyně zvýšil o 10 %. Invalidita žalobkyně zanikla dne 12. 4. 2023.

IV. Přezkum věci soudem

4. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v příslušném znění (dále jen „s. ř. s.“) Pro další průběh řízení byl zpracován posudek zdravotního stavu žalobkyně Posudkovou komisí MPSV (dále jen „PK MPSV“) v Hradci Králové ze dne 9. 1. 2024, ev. č. SZ/2023/1901-HK-12.
5. Posudková komise MPSV v posudku dospěla k závěru, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ust. § 26 zákona o důchodovém pojištění. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav podle posudkové komise neodpovídá invaliditě dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, neboť míra poklesu pracovní

schopnosti žalobkyně činí 30 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti byl shledán stav po X (vpravo 2019, vlevo 2020) pro X, bez posudkově významného omezení X (kapitola X, oddíl X, položka X vyhlášky č. 359/2009 Sb.). Míru poklesu pracovní schopnosti komise stanovila na horní hranici 15 % s přihlédnutím k charakteru a stupni základního onemocnění, tuto dále zvýšila o 10 % z důvodu dalších onemocnění. Posudková komise posudek zpracovala ke dni 9. 1. 2024. Komise rovněž vcelku podrobně popsala důvody, pro které nelze stěžejní zdravotní postižení žalobkyně ani její další tvrzené zdravotní obtíže hodnotit vyšším procentem, které by mohlo být podkladem uznání invalidity. Především, ve vztahu k námitkám žalobkyně, se vyjádřila k obtížím spojeným s X. Rovněž zhodnotila vývoj dosavadních řízení ve věci invalidity.

6. Žalobkyně se k závěrům posudku PK MPSV dále nevyjádřila, přičemž při jednání posudkové komise byla přítomna.
7. Dle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění *má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 téhož zákona, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31 téhož zákona, pokud nedosáhl důchodového věku.*
8. Podle § 39 odst. 1 téhož zákona *je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*
9. Podle odstavce 3 téhož ustanovení *se pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*
10. Podle odstavce 4 téhož ustanovení *se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,*
 - a) *zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,*
 - b) *zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,*
 - c) *zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,*
 - d) *schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,*
 - e) *schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,*
 - f) *v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.*
11. Stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení upravuje vyhláška č. 359/2009 Sb., ze dne 9. října 2009, kterou se stanoví procentní míry

poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity.

12. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise MPSV (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu – k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 2 Ads 58/2003–75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS. Jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004–58 (dostupné i z www.nssoud.cz): „Posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou; soud k ní nemá potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, jimž tyto znalosti svědčí, aby se o těchto otázkách vyslovily. Soud pak hodnotí veškeré důkazy v řízení takto získané. V řízení, které je přezkumným řízením vůči rozhodnutí žalované, soud opatřuje posudek posudkové komise ministerstva v souladu s pokynem § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Pokud tento posudek není ve svém obsahu úplný a svými závěry přesvědčivý, opatří si soud znalecký posudek znalce v oboru posudkového lékařství. Zásadní význam pro soudní rozhodnutí tak mají odborné posudky.“
13. Krajský soud ověřil, že uvedený posudek posudkové komise MPSV ze dne 9. 1. 2024 splňuje veškeré náležitosti dané zákonem. V posudku je dostatečně popsáno, na základě jakých skutečností posudková komise dospěla ke shora uvedenému závěru o poklesu pracovní schopnosti o celkem 25 %. Nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti žalobkyně pak posudkoví lékaři považují z medicínského hlediska stav popsáný v bodě 5 odůvodnění rozsudku shora. K tomuto nemá krajský soud blíže co doplnit, neboť sám nedisponuje odbornými lékařskými znalostmi, na nichž posouzení invalidity závisí především. Přitom vypracovaný posudek MPSV v tomto řízení ob stojí co do přesvědčivosti a úplnosti. Také složení, ve kterém posudková komise MPSV zasedala, bylo plně v souladu se zákonem. Ostatně odbornost posudkových lékařů žalobkyně ani nenamítala. Při jednání komise byl přítomen lékař z oboru X.
14. Soud má za to, že X obtíže žalobkyně a též tvrzené X byly komisí zohledněny. Komise odkázala na zjištění z X vyšetření po X a připomněla, že subjektivně vnímané obtíže nemohou být samostatným posudkovým kritériem. Další zdravotní obtíže žalobkyně byly též komisí posouzeny.
15. Jelikož v soudním řízení byl posuzován stav, při kterém u žalobkyně došlo k odnětí invalidního důchodu, je na místě, aby soud v určitých mezích též vyhodnotil stav dřívější oproti stavu v době vydání napadeného rozhodnutí. Soud k uvedenému odkazuje především na závěrečnou pasáž posudku posudkové komise PK MPSV, tj. strany 7 až 10, kde je popsáno z jakých důvodů se komise při současném posouzení neliší v určení míry poklesu pracovní schopnosti od předchozích posudků lékařů žalované. Na stranách 9 až 10 posudku je popsán vývoj přiznané míry invalidity žalobkyně s tím, že vysvětlení snížení poklesu míry pracovní schopnosti z invalidity třetího stupně až na současný stav je dáno skrze X.

16. Současně stanovená míra poklesu pracovní schopnosti není pro žalobkyni zcela jistě dána navždy. Stejně tak, jako to, že její cesta k přiznání invalidního důchodu není navždy uzavřena. Pokud by mělo dojít k tomu, že se obtíže žalobkyně ve stabilizovaném stavu zhorší, není vyloučena cesta k přiznání invalidního důchodu, a to skrze novou žádost a posouzení zdravotního stavu s přihlédnutím k aktuálním omezením.
17. Lze jistě pochopit určitou frustraci z odebrání invalidního důchodu zvláště pak za situace, když charakter onemocnění žalobkyně se může projevovat dlouhodobým zhoršením zdravotního stavu, případně výraznou nepohodou. Na druhou stranu institut invalidního důchodu slouží k zabezpečení občanů, kteří ztratili způsobilost pracovat z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, nebo jejichž způsobilost k práci byla v důsledku této skutečnosti výrazně snížena (srov. Tröster, P. a kol. Právo sociálního zabezpečení. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 160 a dále). Pokud v rámci pravidelného posouzení zdravotního stavu pro účely důchodového pojištění vyjde najevo skutečnost, že se zdravotní stav objektivně mohl zlepšit, resp. že pracovní schopnost posuzované osoby nebyla stejná nebo vyšší než 35 %, nelze tuto osobu považovat za invalidní, a tudíž nelze ani ponechat v platnosti nárok na invalidní důchod. V opačném případě by totiž stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti pozbývalo smyslu.
18. Žalobkyně v žalobě namítala, že k posouzení jeho zdravotního stavu nebyla přizvána v případě posouzení lékařem žalované v řízení o námitkách. Komisi pozvána byla a byla přítomna.
19. Pokud jde o nutnost osobní přítomnosti posuzované osoby dokonce i u posudkové komise, je třeba uvést, že tato přítomnost nemusí být vyžadována vždy. Ostatně jak již setrvale judikuje Nejvyšší správní soud, pravidlo osobní přítomnosti posuzované osoby při jednání posudkové komise nemůže platit bezvýjimečně. Vždy je totiž třeba vycházet z konkrétních okolností daného případu (srov. např. rozsudek NSS ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011–8). Tím méně nelze spatřovat pochybení v neúčasti posuzovaného při posouzení zdravotního stavu lékařem ČSSZ v námitkovém řízení. Soud tak nemá za to, že žalobkyně byla tímto postupem zkrácena na svých právech. Této žalobní námitce soud nedává za pravdu, neboť není najisto přesvědčen o tom, že případná osobní přítomnost žalobkyně u posudkového lékaře mohla přinést podstatný zvrat v závěrech, které byly přijaty na základě lékařských odborných vyšetření a zpráv.
20. Vzhledem k tomu, že soud považuje posudek PK MPSV ze dne 9. 1. 2024 za úplný, přesvědčivý a logicky odůvodněný, nebylo ani na místě, aby soud vyžádal jeho případné doplnění, či srovnávací posudek jiné posudkové komise MPSV.
21. Krajský soud v žádném případě nehodlá zpochybňovat zdravotní obtíže žalobkyně spojené s jejím onemocněním. Lze pochopit, že případné odnětí invalidního důchodu při možném (i dočasném) zlepšení zdravotního stavu či po jeho X se může žalobkyni jevit jako nespravedlivé, a to zvláště při vědomí jiných zdravotních postižení trvalého nebo alespoň stagnujícího charakteru. Jak již však soud uvedl výše, zákon pro přiznání invalidního důchodu stanoví poměrně striktní podmínky. Tyto podmínky žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí nesplňovala. Ničeho to však nemění na tom, že žalobkyně, pokud bude mít v budoucnu za to, že se její zdravotní stav zhoršil a odůvodňuje přiznání

invalidního důchodu, má možnost podat si u místně příslušné okresní správy sociálního zabezpečení novou žádost o přiznání invalidního důchodu.

22. V dané věci tedy lze uzavřít, že rozhodnutí žalované je věcně správné a vychází ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování. Lze rovněž uvést, že až na posudkovou komisi citované administrativní pochybení v zařazení omezení do správné kapitoly vyhlášky (strana 10 posudku) bylo posouzení zdravotního stavu žalobkyně provedené lékaři žalované odpovídající a skutkový (zdravotní) stav žalobkyně byl zjištěn správně. Soud žalobu proto jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního.
23. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná. Žalované podle obsahu správního spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 6. březen 2024

Jaroslav Vávra v. r.
soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje. L. M.

